

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență

în Educație Artistică „Ștefan Neaga”,

Dr. Perju Gheorghe

"10" octombrie 2017

Curriculumul modular

S.01.O.031 Dirijat coral. Lectura partițiilor I.

Specialitatea
21540 Dirijare corală

Calificarea
265227 Dirijor

Chișinău, 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

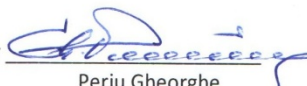
Autori:

1. **Balan Tatiana**, master în științele educației, grad didactic superior, profesoară a CEEA „Ștefan Neaga”.
2. **Daniță Tatiana**, doctor în studiul artelor, Maestru în Artă, grad didactic superior, profesoară a CEEA „Ștefan Neaga”.

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Director

Perju Gheorghe
"10" Octombrie 2017

Recenzenți

1. **Diaconu Valeria**, master în Arte, grad didactic superior, profesoară a CEEA „Ștefan Neaga”.
2. **Constantinov Oleg**, Maestru în Artă, grad didactic unu, profesor al CEEA „Ștefan Neaga”, maestru de cor al TNOB „Maria Bieșu”.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educational>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	5
III. Competențele profesionale specifice disciplinei.....	5
IV. Administrarea disciplinei.....	5
V. Unitățile de învățare	5
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	8
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	8
VIII. Lucrările practice recomandate	9
IX. Sugestii metodologice	10
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	11
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	13
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	13

I. Preliminarii

Actualitatea factorilor sociali, economici și culturali din RM orientează întreg sistemul educațional național spre formarea unei generații capabile să se adapteze condițiilor globalizării. Concepția învățământului profesional este abordată în viziuni strategice în noile politici educaționale ale RM care sunt focusate pe modernizarea și sporirea atractivității acestui segment, dar și spre adaptarea procesului de învățământ profesional la etapa *pedagogiei competențelor* și aplicarea unei *didactici funcționale*. În acest context formarea la elevi a unui sistem de competențe profesionale care să precizeze și să asigure gradul de autonomie a acestora în situații reale de exercitare a specialității alese devine obiectivul esențial al reformelor promovate în învățământul profesional tehnic.

Învățământul profesional tehnic (**domeniul artistic**) este orientat spre pregătirea cadrelor calificate în colectivele muzical-artistice din țară, totodată pregătind nivelul profesional al elevilor pentru continuarea studiilor universitare. Prezentul Curriculum este elaborat pentru specialitatea *Dirijare corală* și reprezintă instrumentul didactic și documentul normativ principal ce descrie condițiile învățării și performanțele necesare de atins, exprimate în *competențe profesionale*, conținuturi și activități de învățare și evaluare. El este elaborat ca o continuitate firească a curriculumului pentru școlile de arte și asigură formarea și dezvoltarea competențelor necesare pentru continuarea studiilor superioare și pregătirea elevilor pentru activitatea profesionistă independentă în calitate de *dirijor de cor*.

Acest curriculum are drept **obiectiv** crearea condițiilor favorabile elevului de a asimila materialul teoretic-aplicativ stabilit de standardele de conținut conform principiului accesibilității, într-un ritm adecvat. Documentul respectiv tinde spre idealul educațional muzical profesionist modern, având drept repere principiile didactice de bază ale pedagogiei moderne și ale învățământului activ, ce se referă la demersul triadei *predare – învățare – evaluare*. Aceste activități sunt conturate într-o diversitate formativă și asigură curiozitatea și dorința elevului pentru dezvoltarea sa în calitate de *dirijor de cor* și *interpret de muzică corală academică* specialități care sunt axate primordial pe aptitudinile și competențele tehnice-interpretative.

Beneficiarii Curriculumului la specialitatea *Dirijare corală* vor fi elevii care studiază domeniul artei corale, cadrele didactice din domeniul artei corale, pentru care respectivul document va servi drept orientare în proiectarea didactică și reper în desfășurarea unui demers didactic creativ. De asemenea autorii de manuale, crestomații, lucrări metodice vor dezvolta temele curriculumului după criteriile logice, asigurând transferul competențelor și conținuturilor în mijloace care să conțină situații reale de manifestare a aptitudinilor interpretative ale artei corale, precum și elemente de sprijin elevilor în obținerea deprinderilor de a învăța activ și independent; membrii comisiilor pentru evaluarea examenelor de calificare, precum și de acreditare.

Deși este un document normativ, *Curriculumul* la specialitatea *Dirijare corală* va oferi cadrelor didactice libertate și flexibilitate în privința selectării resurselor informaționale și metodei de studiu, a repertoriului, precum și integrarea modulelor de conținuturi și proiectării individuale a activităților educaționale. Aceste caracteristici vor contribui la realizarea unui învățământ muzical profesional de calitate, centrat pe formarea și dezvoltarea individuală a elevului.

Pre-condiții. Pentru a studia acest modul de formare profesională este obligatoriu ca elevii să fie posesorii aptitudinilor muzicale stipulate în regulamentul admiterii la studii în învățământul profesional tehnic postsecundar.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Unitatea de curs „Dirijat coral. Lectura partițiilor I” reprezintă primul modul semestrial din șirul celor 8 module de specialitate. Fiind preconceptuate în Planul de învățământ ca și unități de curs de specialitate (S), obligatorii (O), fiecare dintre ele reprezintă etape importante în formarea competențelor profesionale specifice pentru specialitatea *Dirijare corală*, iar consecutivitatea studierii lor va asigura dozarea logică și continuă a formării abilităților specifice profesionale. Unitatea de curs „Dirijat coral. Lectura partițiilor I” este importantă prin faptul că asigură:

- ✓ familiarizarea inițială cu specificul specialității Dirijat coral;
- ✓ formare competențelor primare specifice specialității Dirijat coral;
- ✓ parcurgerea la următorul modul de „Dirijat coral. Lectura partițiilor”.

III. Competențele profesionale specifice modului

Competențele specifice modului (CS) sunt:

- CS1. Operarea limbajului muzical-teoretic în abordarea măsurii simple 2/4;
- CS2. Operarea limbajului muzical-teoretic în abordarea măsurii simple 3/4;
- CS3. Operarea limbajului muzical-teoretic în abordarea măsurii compuse 4/4;
- CS4. Interpretarea partiturii corale la pian;
- CS5. Interpretarea expresivă a vocilor partiturii;
- CS6. Analiza teoretică a partiturii corale;
- CS7. Aplicarea celor mai simple procedee artistice de exprimare în dirijare.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
1	60	5	40	15	examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Măsura simplă 2/4		
CS1. Operarea limbajului muzical-teoretic în abordarea măsurii simple 2/4	1.1 Gestul de dirijare și componentele lui; 1.2 Definiția măsurii de 2/4; 1.3 Caracteristica teoretică și metro-ritmică a măsurii de 2/4;	1.1 Caracterizarea componentelor aparatului de dirijat; 1.2 Explicarea funcțiilor brațelor de dirijat; 1.3 Definirea noțiunii de <i>măsură simplă binară</i> ;

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	<p>1.4 Modalități de dirijare a măsurii simple de 2/4 în dependență de caracter și mod de conducere a sunetului;</p> <p>1.5 Dirijarea creațiilor la măsura de 2/4.</p>	<p>1.4 Descrierea metrică a măsurii de 2/4;</p> <p>1.5 Identificarea și distingerea timpilor tari și slabi în măsura de 2/4;</p> <p>1.6 Raportarea măsurii de 2/4 la schema de dirijare;</p> <p>1.7 Tactarea propriu-zisă la măsura de 2/4;</p> <p>1.8 Exersarea tactării la măsura de 2/4 ținând cont de timpul tare a măsurii;</p> <p>1.9 Aplicarea măsurii de 2/4 în exerciții tehnice simple;</p> <p>1.10 Exersarea tactării la măsura de 2/4 în caracterul <i>legato</i>, non legato.</p>
2. Măsura simplă 3/4		
CS2. Operarea limbajului muzical-teoretic în abordarea măsurii simple 3/4	<p>2.1 Definiția măsurii 3/4;</p> <p>2.2 Caracteristica teoretică și metro-ritmică a măsurii 3/4;</p> <p>2.3 Modalități de dirijare a măsurii simple 3/4 în dependență de caracter și mod de conducere a sunetului;</p> <p>2.4 Dirijarea creațiilor la măsura de 3/4.</p>	<p>2.1 Definierea noțiunii de <i>măsură simplă ternară</i>;</p> <p>2.2 Descrierea metrică a măsurii de 3/4;</p> <p>2.3 Identificarea și distingerea timpului tare și slabi în măsura de 3/4;</p> <p>2.4 Raportarea măsurii de 3/4 la schema de dirijare;</p> <p>2.5 Tactarea propriu-zisă la măsura de 3/4;</p> <p>2.6 Exersarea tactării la măsura de 3/4 ținând cont de timpul tare a măsurii;</p> <p>2.7 Aplicarea măsurii de 3/4 în exerciții tehnice simple;</p> <p>2.8 Exersarea tactării la măsura de 3/4 în caracterul <i>legato</i>, non legato.</p>
3. Măsura compusă 4/4		
CS3. Operarea limbajului muzical-teoretic în abordarea măsurii compuse 4/4	<p>3.1 Definiția măsurii 4/4;</p> <p>3.2 Caracteristica teoretică și metro-ritmică a măsurii 4/4;</p> <p>3.3 Modalități de dirijare a măsurii compuse 4/4 în dependență de caracter și mod de conducere a sunetului;</p> <p>3.4 Dirijarea creațiilor la măsura de 4/4.</p>	<p>3.1 Definierea noțiunii de <i>măsură compusă</i>;</p> <p>3.2 Descrierea metrică a măsurii de 4/4;</p> <p>3.3 Identificarea și distingerea timpilor tari și slabi în măsura de 4/4;</p> <p>3.4 Raportarea măsurii de 4/4 la schema de dirijare;</p> <p>3.5 Tactarea propriu-zisă la măsura de 4/4;</p> <p>3.6 Exersarea tactării la măsura de 4/4 ținând cont de timpii tari a măsurii;</p> <p>3.7 Aplicarea măsurii de 4/4 în exerciții tehnice simple;</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		3.8 Exersarea tactării la măsura de 4/4 în caracterul <i>legato</i> , non <i>legato</i> .
4. Studiarea partiturilor la pian		
CS4. Interpretarea partiturii corale la pian	4.1 Analiza muzical-teoretică a partiturii; 4.2 Studiarea partiturii <i>a cappella</i> la pian; 4.3 Studiarea partiturii cu acompaniament la pian; 4.4 Interpretarea la pian a partiturii corale.	4.1 Adnotarea orală succintă <i>a prima vista</i> a partiturii; 4.2 Determinarea formei creației; 4.4 Lecturarea partiturii la pian conform algoritmului de descifrare; 4.5 Modelarea și prelucrarea frazelor muzicale în partitura cântată la pian; 4.6 Formarea conceptului dramaturgic de interpretare a partiturii la pian; 4.7 Interpretarea expresivă a partiturii la pian.
5. Studiul vocal al partiturilor		
CS5. Interpretarea expresivă a vocilor partiturii	5.1 Expunerea demersului vocal a partiturii; 5.2 Cântarea vocilor din partitura cu acompaniament; 5.3 Cântarea vocilor din partitura <i>a cappella</i> .	5.1 Analiza orală succintă a partiturii din punct de vedere vocal; 5.2 Descifrarea vocilor din partitura <i>a cappella</i> ; 5.3 Exersarea vocilor descifrate; 5.4 Executarea repetată a pasajelor vocale cu dificultate sporită; 5.5 Cântarea propriu-zisă a vocilor.
6. Studiul teoretic al partiturii corale		
CS6. Analiza teoretică a partiturii corale	6.1 Analiza muzical-teoretică a partiturii.	6.1 Analiza orală a partiturii cu explicarea termenilor specifici; 6.2 Adnotarea/analiza în scris a partiturii corale după un plan stabilit.
7. Procedee artistice simple de interpretare		
CS7. Aplicarea celor mai simple procedee artistice de exprimare în dirijare	7.1 Noțiunea de frază muzicală; 7.2 Componentele formative ale frazei vocale; 7.3 Modalități de conducere a sunetelor; 7.4 Nuanțele dinamice în interpretare; 7.5 Dirijarea expresivă a creației.	7.1 Definirea frazei muzicale; 7.2 Descrierea părților constitutive ale frazei; 7.3 Realizarea importanței frazării pentru expunerea imaginii artistice; 7.4 Frazarea propriu-zisă în piesele aflate în studiu; 7.5 Aplicarea <i>legato</i> , <i>non legato</i> ; 7.6 Descrierea nuanțelor dinamice conform tipurilor;

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		7.7 Cântarea frazelor muzicale din piesele studiate cu aplicarea nuanțelor dinamice corespunzătoare; 7.8 Dirijarea afectivă a creațiilor în studiu; 7.9 Autoevaluarea propriei execuții muzicale.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	<i>Măsura simplă 2/4</i>	7		6	1
2.	<i>Măsura simplă 3/4</i>	7		6	1
3.	<i>Măsura compusă 4/4</i>	7		6	1
4.	<i>Studierea partiturilor la pian</i>	9		6	3
5.	<i>Studiul vocal al partiturilor</i>	9		6	3
6.	<i>Studiul teoretic al partiturii corale</i>	7		5	2
7.	<i>Procedee artistice simple de interpretare</i>	14		10	4
	Total	60	0	45	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Măsura simplă 2/4			
1.1 Gestul de dirijare și componentele lui.	1.1 Poziția dirijorului; 1.2 Caracteristica aparatului dirijoral; 1.3 Funcțiile brațelor; 1.4 Auftactul/avântul și funcțiile lui în dirijare;	Explicare/ demonstrare	săptămâna a 1-2-a
1.2 Inițierea gestului dirijoral în schema măsurii simple binare 2/4 în tempo-uri moderate	1.5 Exerciții pretactale de eliberare a brațelor; 1.6 Exersarea figurii de tact la măsura 2/4 în caracter <i>legato</i> și <i>non legato</i> .	Ilustrarea gesturilor în schema de măsurii de 2/4	săptămâna a 3-a
2. Măsura simplă 3/4			
2.1 Inițierea gestului dirijoral în schema măsurii simple ternare 3/4 în tempo-uri moderate	2.1 Exerciții pretactale de eliberare a brațelor;	Ilustrarea gesturilor în schema de măsurii de 2/4	săptămâna a 4-a

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
	2.2 Exersarea figurii de tact la măsura 3/4 în caracter <i>legato</i> și <i>non legato</i> .		
3. Măsura compusă 4/4			
3.1 Inițierea gestului dirijoral în schema măsurii compuse 4/4 în tempo-uri moderate	3.1 Exerciții pretactale de eliberare a brațelor; 3.2 Exersarea figurii de tact la măsura compusă binară 4/4 în caracter <i>legato</i> și <i>non legato</i> .	Ilustrarea gesturilor în schema de măsurii de 4/4	săptămâna a 5-a
4. Studiarea partiturilor la pian			
4.1 Inițierea în studiul partiturilor corale prin interpretarea acestora la pian	4.1 Descifrarea partiturilor; 4.2 Exersarea cântării partiturilor.	Interpretarea la pian a partiturilor	săptămâna a 6-8-a
5. Studiul vocal al partiturilor			
5.1 Cântarea expresivă a vocilor din partiturile de studiat	5.1 Solfejierea vocilor din partituri; 5.2 Cântarea vocilor cu text literar; 5.3 Cântarea repetată a vocilor din partiturile de studiat.	Interpretarea expresivă a vocilor	săptămâna a 9-10-a
6. Studiul teoretic al partiturilor			
6.1 Adnotarea/analiza creației corale	6.1 Adnotarea creației <i>a cappella</i> în format electronic și pe suport de hârtie conform planului propus.	Prezentarea adnotării	săptămâna 12-a
7. Procedee artistice simple de interpretare			
7.1 Dirijarea creațiilor studiate	7.1 Exersarea dirijării creațiilor cu aplicarea celor mai simple procedee artistice.	Dirijarea expresivă a creațiilor din program	săptămâna a 13-15-a

VIII. Lucrările practice recomandate

Unități de învățare	Lucrări practice
1 Măsura simplă 2/4	<ul style="list-style-type: none"> • Gimnastică pretactală • Exerciții de eliberare a poignet-ului • Exerciții de prelucrare a <i>legato</i>, <i>marcato</i>, <i>staccato</i> • Exerciții de prelucrarea a procedeele de intrare, încheiere în limitele conținutului de program studiat • Prelucrarea gestului la măsura de 2/4 în schema de 2 timpi • Prelucrarea gestului la măsura de 3/4 în schema de 3
2 Măsura simplă 3/4	
3 Măsura compusă 4/4	

	timpi <ul style="list-style-type: none"> • Prelucrarea gestului la măsura de 4/4 în schema de 4 timpi
4 <i>Studierea partiturilor la pian</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretarea la pian a 1-2 creații <i>a cappella</i> • Interpretarea la pian a 2-3 partituri corale din creațiile cu acompaniament
5 <i>Studiul vocal al partiturilor</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Cântarea vocilor din toate partiturile preconizate pentru studiere • Prezentarea cu auto-acompaniament a unei creații din repertoriul copiilor
6 <i>Studiul teoretic al partiturii corale</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Relatarea datelor despre autorii creațiilor studiate • Adnotarea orală succintă <i>a prima vista</i> a partiturilor studiate • Adnotarea/Analiza unei creații <i>a cappella</i> în format electronic și pe suport de hârtie
7 <i>Procedee artistice simple de interpretare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Dirijarea a 3 creații corale în tempo și caracter diferite și măsurile variate (2/4, 3/4, 4/4)

IX. Sugestii metodologice

Procesul de predare-învățare a disciplinei *Dirijat coral, Lectura partițiilor* se produce în baza unei abordări strategice. Prin definire, conceptul de strategie didactică este privit ca mod integrativ de abordare și acțiune a tuturor resurselor procedurale (forme, metode, mijloace tehnice) și a principiilor didactice de utilizare a acestora în procesul formării competențelor profesionale de specialitate și specifice disciplinei. Totodată specificăm că ansamblul de procedee utilizate în demersul lecției poate avea un caracter improvizat.

Disciplina *Dirijat coral, Lectura partițiilor* are preponderent un caracter aplicativ-practic și presupune accentuarea dimensiunii acționare atât în formarea profesională, cât și a personalității elevului. Curriculumul la această disciplină este centrat pe elev și adoptă o abordare practică de „învățare prin acțiune”, introduce o serie de metode și tehnici de învățare care stimulează implicarea nemijlocită activă a elevului în procesul educațional și asumarea responsabilității pentru propria formare.

În proiectarea didactică și în realizarea procesului de predare-învățare-evaluare profesorul se va ghida de prezentul Curriculum la toate compartimentele. Totodată, va avea libertate în selectarea și structurarea unităților de învățare, alegerea repertoriului de studiu, precum și la activitățile de învățare cu utilizarea individualizată a metodologiei de studiu pentru fiecare elev – cu obligația de a forma la elevi descriptorii de competențe specifice prevăzute de Curriculum pentru fiecare semestru. Specificul organizării învățământului muzical de specialitate în cadrul învățământului profesional tehnic **elevul și profesorul – asistați de maestrul de concert.**

În derularea lecției cadrul didactic va fi preocupat de stabilirea și respectarea coerenței pe orizontală între descriptorii de competență, conținuturi, activități de învățare, resurse, evaluare. De asemenea, profesorul va utiliza ca evenimente instructionale fie **etapele cadrului tradițional**, fie cele ale **cadrului ERRE – Evocare, Realizarea sensului, Reflecție, Extindere** sau

cadrul simplificat: Familiarizare, Structurare, Aplicare. Competențele specifice manifestate de elevi odată cu finalizarea cursului de *Dirijat coral, Lectura partițiilor* se vor forma prin parcurgerea unor pași intermediari, reprezentați de anumite obiective derivate, numite obiective operaționale. Acestea vor arăta cu precizie și claritate *ce va ști, ce va putea să facă și ce atitudine* va avea elevul la sfârșitul fiecărei lecții, demonstrând un comportament observabil și direct măsurabil.

Centrarea pe elev ca subiect al activității instructiv-educative în cadrul disciplinei *Dirijat coral, Lectura partițiilor* și orientarea acesteia spre formarea competențelor profesionale specifice presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile și vizează următoarele aspecte:

- orientarea metodelor centrate pe elev, strategiilor, tehnologiilor pe stimularea capacităților cognitive și operatorii ale elevilor, pe dezvoltarea potențialului intelectual și interpretativ al acestora, pe motivarea elevului de a deveni coparticipant la propria formare;
- utilizarea metodelor care favorizează relația nemijlocită a elevului cu muzica: vizionarea concertelor, asistarea la repetiții, audiții a imprimărilor ș.a.
- evidențierea caracterului formativ al *strategiilor, tehnologiilor, metodelor* utilizate pentru o cultivare mai eficientă a potențialului intelectual al elevului în aplicarea cunoștințelor dobândite și în căutarea soluțiilor adecvate în situații reale;
- combinarea activităților bazate pe *efortul individual al elevului* (documentarea literaturii de specialitate, observația și analiza proprie oral și scris, exercițiul personal) cu activitățile în echipă cu profesorul de specialitate (discuții, asalt de idei, compararea, povestirea, demonstrarea, explicarea, exercițiul ș.a.)
- abordarea metodelor de notație muzicală prin intermediul programelor TIC (Finale, Sibelius), precum și utilizarea tehnologiilor informaționale în diverse scopuri. Educația orientată către experiență este esențială pentru promovarea spiritului și abilităților profesionale în practica de specialitate. Lecția de *Dirijat coral* trebuie să fie un mediu perfect de transfer și consolidare a competențelor dezvoltate în cadrul disciplinelor de profil ale elevilor: solfegiu, teoria muzicii, armonia, teoria corului, literatura muzicală, clasa corală, pian, canto, practica de specialitate.

Curriculumul la *Dirijat coral, Lectura partițiilor* recomandă de a dezvolta la elevi competențe profesionale – un sistem integrat de cunoștințe, abilități practice, atitudini – având ca mijloc de realizare repertoriul coral universal și național adecvat și de valoare care să asigure o învățare practică eficientă. Demersul cursului va reflecta importanța elevului ca subiect central, accentul instruirii va fi transferat de la „ce și cât” să învețe la „în ce scop” și „cu ce rezultate”. Acest fapt va conduce la o evaluare calitativă cu demonstrarea cunoștințelor, capacităților și atitudinilor dobândite ce indică: esențialitate, profunzime, funcționalitate, durabilitate, valoare, diversificare și aprofundare treptată.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea propriu-zisă reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Orice proces educațional se finalizează prin *evaluare*, ca o cunoaștere și recunoaștere a rezultatelor procesului de achiziționare și formare. Evaluarea reprezintă un feed-back permanent între

agenții procesului educativ, menit să confirme formarea la elevi a competențelor urmărite. Ea va fi axată pe următoarele principii/ funcții:

- evaluarea reprezintă indicatorul esențial de validare și valorificare a calității competențelor profesionale formate;
- evaluarea este un proces continuu și are scopul de a demonstra și stimula succesul elevului; *ea nu are funcția de a pedepsi;*
- evaluarea se realizează prin metode variate și explică criteriile de performanțe ale elevului;
- evaluarea educă la elevi capacitatea de autoevaluare și ameliorare a propriilor performanțe profesionale.

Tipuri de evaluare. Caracterul individualizat al demersului didactic la disciplina *Dirijat coral, Lectura partițiilor* permite realizarea unei comunicări constante între elev și profesor în care gradul de implicare a ambilor actori este deopotrivă important. Elevul beneficiază de feedback constant și relevant la acțiunile sale pe tot parcursul lecției. Dintre aspectele **evaluării continue** (permanente, formative) menționăm: realizarea temelor de casă, gradul de implicare în discuțiile cu profesorul, luarea și argumentarea anumitor decizii în ce privește tratarea creațiilor studiate, receptivitatea la actul creativ permanent din cadrul lecției, corectitudinea executării anumitor aspecte tehnice de dirijat, acuratețea intonației în timpul lecției, implicarea în alte probe curente de evaluare.

Autoevaluarea este o formă importantă de evaluare formativă a competențelor profesionale în condițiile pregătirii *dirijorului* pentru o activitate profesională independentă. Elevul-dirijor trebuie să fie capabil de a-și aprecia calitatea activității sale, succesele și, mai important, impedițiile din calea succesului. *Metacogniția* devine în contextul evaluării un element-factor de importanță majoră în dezvoltarea personalității tânărului dirijor și pregătirea lui pentru o activitate de creație reală.

Co-evaluarea formativă asigură transparența întregului proces de evaluare, fiind explicată de compararea autoevaluării elevului și evaluarea profesorului.

Evaluarea dirijată de profesor derivă din metodele tradiționale de evaluare, însă aplicată în cadrul examenelor (**evaluărilor sumative**), ea se va referi la formulări de întrebări și sarcini specifice în contextul creațiilor corale prezentate. Elevul trebuie să cunoască nivelurile de performanță solicitate, precum și criteriile de apreciere a lor.

Indicatori specifici generali de evaluare formativă în cadrul lecției, dar în cadrul examenului sunt:

- *respectarea corectitudinii textului muzical;*
- *frazarea;*
- *tehnica dirijorală corespunzătoare;*
- *intonația vocală;*
- *acuratețea și originalitatea tratării;*
- *implicarea în discuții și argumentarea deciziilor luate;*
- *altele.*
- *ținuta scenică*
- *complexitatea și originalitatea repertoriului.*

Evaluarea adnotării. Adnotarea/ analiza creației corale este o probă scrisă de către elev, centrată pe cercetarea și analiza detaliată a creației corale după un plan bine definit ¹. Prin acest exercițiu se evaluează competența studiului personal al elevului dirijor, ca o activitate incipientă de studiu a partiturii corale sub diverse aspecte.

Repere ale criteriilor de apreciere sunt:

- *respectarea indicatorilor planului de adnotare;*
- *coerența și logica expunerii;*
- *relevanța exemplurilor și a argumentelor;*
- *respectarea cerințelor grafice de redactare a textului.*

Pe parcursul semestrului se vor organiza o examinare finală în formă de Examen - evoluare publică la finele semestrului.

Programul minim pentru Examen va conține²:

1. 3 creații corale de divers caracter, la măsuri diferite: 2/4, 3/4, 4/4

Pe parcursul examenului elevul:

1. Interpretează 1 partitură la pian *a cappella*;
2. Cântă vocile din partitura *a cappella* la memorie;
3. Cântă vocile din celelalte partituri de pe note;
4. Dirijează 3 creații;
5. Prezintă *Analiza* unei partituri *a cappella* pe suport de hârtie;
6. Susține colocviul verbal.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru desfășurarea calitativă și eficientă a modulului *Dirijat coral. Lectura partiturilor* sunt necesare condițiile elementare: clasă cu pian, masă, oglindă și scaune. Este de dorit să fie calculator, proiector, ecran, acoperire wi-fi pentru utilizarea mijloacelor vizuale. Mijloacele didactice vor conține literatura de specialitate, manuale, note muzicale, materiale didactice corespunzătoare.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Repere teoretice

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Drăgan A., Drăgan O. V. <i>Curs de dirijat coral</i> . București: Editura fundației „România de mâine”, 2007. 192 p.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”	1
2.	Gagim I. <i>Dicționar de muzică</i> . Chișinău: Știința, 2008. 210 p.	Librării	-
3.	Botez D. D. <i>Tratat de cânt și dirijat coral</i> . Vol. I. București: Editura muzicală, 1982.	Biblioteci personale	-

¹Arta și educația artistică, nr.2(24), 2014. p. 55-57.

²Cel puțin o creație va fi *a cappella*.

4.	Andronic Șt. <i>Organizarea corului de copii.</i> Chișinău: Literatura artistică, 1983.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”	3
----	--	--------------------------------	---

Repertoriu

Anul de studii	Creația		Măsura
	Nivel mediu	Nivel avansat	
Anul I	1. I. D. Chirescu <i>Răsună codrul</i> 2. Z. Tcacî <i>Pășim la drum</i> 3. L. van Beethoven <i>Походная песня</i> 4. M. Bădulescu <i>Cântec de Crăciun.</i>	1. Cântec popular din indonezian <i>Ajo, mama</i> 2. G. Rossini <i>corul corsarilor</i> din opera „ <i>Italianca în Alger</i> ” 3. Э. Глиэр <i>Здравствуй, гостьязима</i> 4. S. Hachi <i>Cântecul fluierașului</i> 5. V. Vasilescu <i>Cântec sportiv</i>	4/4
	1. D. Gheorghîță <i>Chipul Patriei</i> 2. Болгарская нар. Песня Обр. Животов <i>Путь в горах</i> 3. Cântec popular german <i>O, brad frumos</i>	1. I. Mureșianu <i>La mijloc de codru des</i> 2. C. Porumbescu <i>Trei culori</i> 3. V. Timiș <i>Lacul</i>	3/4
	1. E. Mamot <i>Lin, lin, lin</i> 2. Ц. Кюи <i>Весна</i> 3.	1. D. Chiriac <i>O, ce veste minunată</i> 2. A. Гречанинов <i>Призыв весны</i> 3. А. Даргомыжский <i>Любонамизоперы Русалка</i>	2/4